

La Comédiathèque

Kop of Munt

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

Kop of munt

Jean-Pierre Martinez

Nederlandse vertaling en bewerking door de auteur

Vincent en Antoine zijn twee acteurs en vroegere vrienden die elkaar al jaren niet meer hebben gezien. In de loop der tijd is hun vriendschap veranderd in een rivaliteit, zowel professioneel als in de liefde. De een heeft de ander uitgenodigd op het toneel van een theater om de draad weer op te pakken van een vriendschap die met hun jeugd verdwenen lijkt. De poging tot verzoening loopt uit op een afrekening, maar mondt misschien ook uit in een onverwacht plan.

Personages

Vincent

Antoine

Opvoeringsrechten

Voor iedere openbare opvoering van dit toneelstuk, zowel door een amateurgezelschap als door een professioneel gezelschap, is voorafgaande toestemming vereist.

Jean-Pierre Martinez is een Franse auteur en lid van de Franse SACD (Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques).

Nederland

In Nederland worden zijn opvoeringsrechten rechtstreeks door de SACD beheerd. Amateurgezelschappen en professionele gezelschappen dienen voor toestemming en informatie over de opvoeringsrechten contact op te nemen met de internationale afdeling van de SACD:

international@sacd.fr

België / Vlaanderen

In België worden zijn opvoeringsrechten beheerd door SACD België.

Amateurgezelschappen kunnen hun aanvraag voor opvoeringsrechten rechtstreeks online indienen via de website van SACD België:

www.sacd.be/nl

Professionele gezelschappen dienen rechtstreeks contact op te nemen met SACD België:

theatre@sacd.be

Bij problemen met een online aanvraag kunnen amateurgezelschappen eveneens via dit e-mailadres contact opnemen met SACD België.

Voor alle andere vragen kunt u rechtstreeks contact opnemen met de auteur via dit contactformulier :

[CONTACTFORMULIER](#)

Het toneel is leeg, op twee stoelen na, aan weerszijden van een kleine tafel. Vincent komt op met een kopje in zijn hand. Hij gaat zitten, nipt van zijn koffie en staart voor zich uit. Hij kijkt op zijn horloge. Hij zet zijn kopje op tafel, staat op en richt zich tot het publiek.

Vincent – Ik ben Vincent. Ik wacht op Antoine. Hij kan elk moment komen. Tenzij hij uiteindelijk besloten heeft om niet te komen. Ik zou het hem niet kwalijk nemen... Maar nee, ik denk dat hij komt. Alleen al uit nieuwsgierigheid. Hij komt wel, let maar op. Om te weten wat ik na al die jaren in hemelsnaam van hem wil. Antoine is... een vriend. Tenminste, dat denk ik. Laten we zeggen dat we vroeger heel goede vrienden waren. We zaten samen op school. Een katholieke middelbare school in een kleine provinciestad. Het was er behoorlijk streng, maar... we hebben toch een hoop stomiteiten uitgehaald. We hebben wat afgelachen. We hadden zelfs samen een toneelgroep opgericht. Met nog een paar anderen, natuurlijk. Vooral meisjes... In het begin was die groep eigenlijk vooral een manier om meisjes te versieren. We organiseerden audities voor stukken die we vervolgens nooit opvoerden. We kozen natuurlijk altijd de mooiste meisjes uit. En in de auditie moest het meisje haar tegenspeler kussen. Dat was dan een van ons tweeën, terwijl de ander de castingdirector speelde. Het lag er nogal dik bovenop, maar bij de minder preutse kandidaten werkte het soms. We waren trouwens allemaal minderjarig, dus niemand heeft ooit aangifte gedaan en we zijn nooit vervolgd wegens seksuele intimidatie. Ja... het was een andere tijd. Daarna zijn we naar Parijs vertrokken en naar Cours Florent gegaan. Nog steeds samen. Antoine en ik. Een jaar lang deelden we een piepkleine chambre de bonne in Montmartre. Het bohèmeleven, zeg maar. Zoals in dat lied van Aznavour. *(Op de piano klinken de eerste maten van La Bohème, zonder zang.)* In die bezemkast paste nauwelijks één eenpersoonsbed. Elke avond gooiden we kop of munt, en de verliezer sliep op de grond op een luchtbed, met zijn voeten in de gang en zijn hoofd bij de wc, waar het iets minder tochtte. We waren toen echt onafscheidelijk... Ja, Antoine was... mijn beste vriend. *(Een korte stilte.)* Daarna gingen we audities doen. Ieder wat losse klussen voor zichzelf. Kleine rollen in televisiefilms of boulevardkomedies... Antoine is nog een paar maanden in dat kamertje blijven wonen. Ik trok in bij een vriendin in een studio die nauwelijks groter was. Daar konden we tenminste allebei in een bed slapen. Hij alleen in het zijne, ik samen met dat meisje dat ik tijdens een opname had ontmoet. De jaren gingen voorbij en... Antoine en ik zagen elkaar steeds minder. Tot we elkaar op een dag helemaal niet meer zagen. Ik weet niet waarom. Nou ja, ik heb wel een vermoeden, maar... Nee, ik weet het niet. Antoine is nog altijd acteur, net als ik. Alleen... hij doet vooral figuratie. Kleine figurantenrolletjes, edelfiguratie zoals dat in het vak heet. Van die bijna onzichtbare figuren die niemand in een film opmerkt. Behalve hun vrienden op Facebook, als ze die de avond ervoor gewaarschuwd hebben: 'Let op, als je morgenavond die tv-film op France 2 kijkt, zie je me. Ik ben de ober die inspecteur Maigret in de eerste scène zijn bier brengt. Maar goed opletten: je ziet me maar twee of drie seconden schuin van achteren. En als Maigret me een bankbiljet geeft en zegt dat ik het wisselgeld mag houden, zeg ik dank u. Een halve dag op een set hangen om dank u tegen inspecteur Maigret te zeggen. Maar je kunt tenminste op Instagram het callsheet posten waarop jouw naam naast die van de ster staat tegen wie

jij dank u zegt. In de hoop dat jij op een dag de ster bent en dat iemand tegen jou dank u zegt...' (*We horen de eerste maten en het begin van Aznavours Je m'voyais déjà.*) Antoine heeft dat geluk niet gehad. Hij speelt nog altijd obers en zegt nog altijd dank u. Vroeger deed hij ook wat theater, maar tegenwoordig krijgt hij nauwelijks nog iets aangeboden. Ik geloof zelfs dat hij eraan denkt om ermee te stoppen. Om weer boekhouder te worden. Ja, want aan de universiteit was hij ooit met een opleiding boekhouden begonnen. Toch is hij geen slechte acteur, maar... hij heeft altijd ambitie gemist. U zult het zien: Antoine is... een aardige jongen. En dan bedoel ik niet 'aardige jongen' in de betekenis van... Nee, want zodra je over iemand zegt dat hij 'een aardige jongen' is, klinkt het meteen alsof hij ook een beetje suf is. Geen idee waarom aardig tegenwoordig zo vaak bijna hetzelfde lijkt te betekenen als saai.

Antoine komt op.

Antoine – Stoor ik je? Ben je aan het bellen?

Vincent – Nee, helemaal niet. Kom binnen, Antoine.

Antoine loopt naar het midden van het toneel, ziet het publiek en blijft verbijsterd staan.

Antoine – Is dit een grap?

Vincent – Wat?

Antoine – Wat is dit voor valstrik? Je zegt dat je me wilt spreken, je laat me hier komen, op het toneel van een theater dat al jaren dicht is. Je hebt niets gezegd over een openbare auditie. Ik heb helemaal niets voorbereid.

Vincent – Nee, nee, het is geen auditie. Niet echt, tenminste.

Antoine – Er zit daar wel publiek. Of droom ik soms?

Vincent – Een droom... Eerder een nachtmerrie, toch? Stel je voor: een man doet thuis een deur open, de wc-deur bijvoorbeeld, en staat ineens op een toneel voor publiek. Zonder te weten in welk stuk hij speelt of welke tekst hij moet zeggen.

Antoine – Dat lijkt een beetje op mijn leven, maar goed... Kun je me vertellen wat ik hier doe?

Vincent – We zijn in een theater, toch?

Antoine – Ik wist niet eens dat dit nog een theater was. Hier is al meer dan twintig jaar niets meer gespeeld.

Vincent – Een theater is als een kerk. Zolang het niet ontwijd is, kun je er altijd nog de mis opdragen.

Antoine – De mis?

Vincent – Het is een beeldspraak.

Antoine – Maar waarvoor ben ik hier? Een casting?

Vincent – Een casting, ja, als je wilt.

Antoine – Ik wil helemaal niets. Jij hebt mij gevraagd te komen.

Vincent – Absoluut. Hoe gaat het met je?

Antoine (*terzijde*) – Wil je nu echt doen alsof we gezellig bijpraten? Hier, voor al die mensen?

Vincent – Doe alsof ze er niet zijn. Zoals in het theater. De vierde wand, weet je wel. Wil je iets drinken terwijl we wachten?

Antoine – Waarop wachten?

Vincent – Koffie? Ik heb net een espressomachine gekocht. Hij is echt goed.

Hij gaat af. Antoine blijft even verbijsterd staan. Hij kijkt wat ongemakkelijk naar het publiek, loopt een paar passen, keert terug naar het midden en richt zich tot de zaal.

Antoine – Neem me niet kwalijk, ik heb werkelijk geen idee wat ik hier doe... (*Hij probeert vergeefs een houding te vinden door te gaan zitten, staat weer op en loopt opnieuw een paar passen.*) Ik hoop dat hij terugkomt, want dit is een beetje gênant... Die idioot heeft er altijd talent voor gehad om mij in gênante situaties te brengen... (*Stilte.*) Vincent en ik zijn... oude vrienden. Nou ja, jeugdvrienden eerder, want oude vrienden... dat zou betekenen dat we nog steeds vrienden zijn. Op school hebben we samen alles uitgehaald wat God verboden had. We zaten in een toneelgroep die we zelf hadden opgericht. Met een paar meisjes erbij... Enfin. Daarna zijn we allebei acteur geworden. Professionele acteurs, bedoel ik. Met losse contracten, losse klussen. En op den duur zagen we elkaar ook alleen nog maar... met tussenpozen. Ieder ging zijn eigen weg. En die wegen kruisten elkaar steeds minder. Vincent... Ik heb hem al jaren niet gezien. Daarom verbaasde het me zo dat hij belde. Ik weet niet eens hoe hij aan mijn mobiele nummer kwam. De laatste keer dat we elkaar zagen, bestonden mobiele telefoons volgens mij nauwelijks. Vincent heeft een paar jaar geleden wat succes gehad met een televisieserie. Toen werd hij op straat herkend en vroegen mensen om een handtekening, dus... hij begon zichzelf een ster te vinden. Sindsdien hebben we nooit meer samengewerkt. Ik was geen ster, begrijpt u. Inmiddels is bijna iedereen hem weer vergeten. Zijn ego heeft genoeg tijd gehad om te slinken. Hij rijgt nu bijrollen in theater en televisie aan elkaar. Kortom, hij is weer gewoon een acteur zoals er zoveel zijn. Misschien heeft hij daarom weer aan mij gedacht.

Vincent komt terug met een kop koffie en zet het op tafel.

Vincent – Ik heb er geen suiker in gedaan. Ik heb trouwens geen suiker.

Antoine – Prima, dank je.

Vincent gaat zitten en nipt van zijn koffie. Antoine blijft staan.

Vincent – Ga zitten.

Antoine – Vertel liever waarom je me hierheen hebt laten komen. We kunnen al die mensen toch niet laten wachten.

Vincent – Misschien wilde ik je gewoon zien. We zijn vrienden, toch? Je hoeft geen bijzondere reden te hebben om elkaar te zien.

Antoine – We hebben elkaar minstens tien jaar niet gezien.

Vincent – Twaalf.

Antoine – Op de begrafenis van je moeder. Toen hebben we niet veel gelegenheid gehad om te praten.

Vincent – De begrafenis van mijn moeder, ja. Niet echt het moment om herinneringen op te halen. Ik weet het nog. Het was geen vrolijke begrafenis.

Antoine – Je had naar die van mijn moeder moeten komen, die was veel leuker. Trouwens, waarom ben je eigenlijk niet gekomen?

Vincent aarzelt even en wendt zich dan tot het publiek.

Vincent *(tot het publiek)* – Begrafenissen zijn net etentjes. Het is een vicieuze cirkel. Als iemand naar de uitvaart van een van uw dierbaren komt, voelt u zich verplicht om de volgende keer iets terug te doen. En de rest van uw leven zit u vast aan alle begrafenissen van de familieleden van uw vrienden. En bloemen zijn ook niet goedkoop. Dus op een dag heb ik gezegd: genoeg. Waarom denkt u dat zoveel mensen hun dierbaren 'in besloten kring' begraven? Zonder bloemen of kransen... Uit bescheidenheid van de overledene? Kom nou. Om niet later iets terug te hoeven doen. Want als je veel mensen kent, heb je vanaf een bepaalde leeftijd al snel één begrafenis per maand. Ik heb er weleens twee in één week gehad. Van sommige mensen heb ik bijna de hele familie begraven zien worden. Het wordt een halve baan en uiteindelijk ook een budgetpost. Dus tegenwoordig ben ik maar bescheiden namens de anderen. Voor mij zijn alle begrafenissen strikt besloten. Ik ga er niet heen, punt. Ik laat ook geen bloemen bezorgen. Bloemen trouwens... ecologisch is het ook waanzin, niet? Meestal komen ze uit Holland, of zelfs uit Afrika. Met het vliegtuig... Nee, ik doe niet meer aan begrafenissen.

Antoine – Meneer had het destijds natuurlijk ontzettend druk. Meneer was een grote televisiester.

Vincent – Ik zei het toch: ik zat op een opname. Ik kon niet weg. Ik hoop dat je me dat niet kwalijk neemt.

Antoine – Heb ik gezegd dat ik je iets kwalijk neem?

Vincent – Ik weet het niet... We waren heel goede vrienden, toch? Nu zien we elkaar niet meer. Is dat alleen omdat we allebei ons eigen leven hebben, of... is er iets gebeurd?

Antoine – Iets?

Vincent – We hebben toch geen ruzie?

Antoine – Volgens mij niet. Wat denk jij?

Vincent – Je kunt zelfs zeggen dat ik ooit je beste vriend was, toch?

Antoine zwijgt ongemakkelijk en wendt zich uiteindelijk tot de zaal.

Antoine *(tot het publiek)* – Zijn beste vriend... Wat betekent dat eigenlijk? Als baby heb je een knuffel. Als kind een denkbeeldig vriendje. Daarna een beste vriend. Vervolgens krijg je een vriendin. In het beste geval trouw je met haar. En je vergeet je vrienden. Zo gaat dat. Je vrouw wordt ook je beste vriendin. Ik vermoed dat als je met je beste vriend naar bed kon, je niet behoefde te trouwen. *(Tegen Vincent.)* Jij was mijn beste vriend, dat klopt... En ik? Was ik jouw beste vriend?

Vincent – Ja. Jij was mijn beste vriend.

Antoine – Dat is lang geleden.

Vincent – We zien elkaar niet meer. Maar we zijn toch nog steeds vrienden?

Antoine – Dat hangt ervan af wat je onder een vriend verstaat. Wat is vriendschap voor jou precies?

Vincent – Geen idee.

Antoine – Als ik geld nodig had, zou je me dan iets lenen?

Vincent – Heb je geld nodig?

Antoine – Het is maar een voorbeeld.

Vincent – Want als je geld nodig hebt... ik waarschuw je: ik heb het niet.

Antoine – Als ik ziek was, zou je me dan in het ziekenhuis komen opzoeken?

Vincent – Ik neem aan dat dit ook een voorbeeld is.

Antoine – Je bent niet eens naar de begrafenis van mijn moeder gekomen.

Vincent – Het spijt me. Ik wist niet dat dat zoveel voor je betekende. En ik hou nu eenmaal niet van begrafenissen.

Antoine – Ken jij mensen die wél van begrafenissen houden?

Een stilte.

Vincent (*tot het publiek*) – Van ziekenhuizen hou ik ook niet. Als ik iemand in een ziekenhuis of verpleeghuis bezoek, word ik geconfronteerd met mijn eigen mogelijke, en eigenlijk onvermijdelijke, aftakeling. En wat me daar het meest beangstigt, is niet eens de lichamelijke achteruitgang, tijdelijk of definitief. Het is dat gevangenisgevoel. In een ziekenhuis of verpleeghuis is een mens bijna al zijn vrijheid kwijt. Om te beginnen de vrijheid om weg te gaan zonder toestemming. Zelfs je identiteit raak je kwijt. De zieke wordt een patiënt. De oudere een bewoner. Men begint over je in de derde persoon te praten alsof je ziel je lichaam al verlaten heeft. Hoe gaat het vandaag met meneer? Heeft mevrouw goed geslapen? Voor mij is een ziekenhuis of verpleeghuis erger dan een gevangenis. In de gevangenis ben je ook maar een nummer. Maar daar vraagt niemand je om vriendelijk in te stemmen met je vrijheidsberoving en je bewakers er dankbaar voor te zijn. Nee, ik bezoek niemand in het ziekenhuis of in een verpleeghuis. Veel te deprimerend.

Antoine – Je hebt nog steeds niet gezegd waarom je me wilde zien. En wat we hier samen doen.

Vincent – Weet je nog, die toneelgroep die we hadden opgericht?

Antoine – Ja, dat weet ik nog.

Vincent – We hielden audities voor vrouwenrollen. En in de auditie moest het meisje haar tegenspeler kussen. Een van ons tweeën, dus, terwijl de ander de producent speelde.

Antoine – Het heeft nooit echt gewerkt, maar goed.

Vincent – Bij Louise wel.

Antoine – Ja.

Vincent – Wat hebben we daar toen om gelachen.

Antoine – Zeg me niet dat je vandaag weer zo'n auditie hebt georganiseerd en dat je mij nodig hebt als producent. Daar zijn we toch wat te oud voor geworden?

Vincent – Jammer. Het was leuk. Weet je nog, die keer dat dat meisje...

Antoine – Luister, Vincent, sorry, maar nostalgieavonden zijn niet echt mijn ding. Wat wil je nu eigenlijk van me?

Vincent – Ik moet je iets vragen. Of nee, eigenlijk moet ik je iets vertellen... Iets wat nogal ongemakkelijk is.

Antoine – Hier? Nu? Op een toneel? Voor publiek?

Vincent – We zijn acteurs, tenslotte.

Antoine – Dat is waar. Het is allemaal buitengewoon theatraal.

Vincent – Vrienden kunnen toch even praten? Goed, niet over vroeger. Laten we het over het heden hebben. En de toekomst... Waar werk je momenteel aan?

Antoine – Aan verschillende projecten.

Vincent – O ja? Wat dan? Theater? Film?

Antoine – Zolang er nog niets rond is, praat ik er liever niet over. En jij?

Vincent – Ik? Ik kom om in het werk. Ik zit voor de komende drie jaar vol.

Een stilte.

Antoine – Dus daarom heb je me laten komen? Om me te trakteren op de lijst van je ontelbare successen? Terwijl je heel goed weet dat ik, net als veel acteurs, nauwelijks genoeg klussen bij elkaar krijg om van te leven.

Vincent – Je zei net dat je aan allerlei projecten werkt.

Antoine – Dat zeg je als je geen werk hebt en alleen maar zit te wachten tot de telefoon gaat. En dat weet jij heel goed.

Vincent – Sorry. Ik wist niet dat het zo slecht ging.

Antoine – Waar slaat dit allemaal op, Vincent? Wil je me een rol aanbieden of zo?

Vincent – Niet precies, maar...

Antoine – Dat zou me ook verbaasd hebben. Wat dan?

Vincent – Ik heb groot nieuws.

Antoine – Groot nieuws? Groot nieuws voor jou, neem ik aan. Iets waarmee je carrière weer een zetje krijgt en waardoor je nog iets hoger op de rest van ons kunt neerkijken.

Vincent – Vind je me echt zo egocentrisch?

Antoine – Wat heb ik aan jouw succes, Vincent? Heb je iemand nodig om extra hard te klappen? Zal ik om een handtekening vragen?

Vincent – Het is helemaal niet wat je denkt.

Antoine – O nee?

Een stilte.

Vincent – Ik zei groot nieuws. Ik zei niet goed nieuws.

Antoine – Hoe bedoel je, niet goed? Bedoel je... slecht nieuws?

Vincent – Ze hebben net een hersentumor bij me vastgesteld.

Antoine staat versteld.

Antoine – Nee...

Vincent *(tot het publiek)* – Ik weet niet wat me bezielde om dat te zeggen... Het is natuurlijk niet waar, maar... ik wist niets meer terug te zeggen. Hij dreef me echt in het nauw. Volgens hem is het succes me naar het hoofd gestegen, ben ik de ergste carrièrist die er bestaat en kijk ik op iedereen neer, te beginnen met mijn oude vrienden. Het is toch niet mijn schuld dat ik het beter heb gedaan dan hij? Ik ga me niet voortdurend verontschuldigen omdat ik enig talent heb en mezelf weet te verkopen. Als hij echt een vriend was, zou hij blij moeten zijn met mijn succes in plaats van me dat kwalijk te nemen, toch? Goed, het klopt dat ik hem niet veel geholpen heb toen ik daartoe in staat was. Maar ik denk ook niet dat ik hem daar een dienst mee had bewezen. En zelfs als ik hem geholpen had, zou hij me nu verwijten dat ik dat uit neerbuigendheid had gedaan, om mijn overwicht op hem nog duidelijker te maken. Dus ja, ik heb hem zelf laten uitzoeken hoe hij zich redde. Ik ben niet voor pamperen. En ook niet voor vriendjespolitiek. U weet wel: eerst je vrienden aan een baan helpen in plaats van mensen die werkelijk competent zijn en het verdienen. Goed, het kan natuurlijk gebeuren dat je toevallig competente vrienden hebt, maar ja... Ik kan er toch niets aan doen dat hij in zijn leven alles heeft laten mislukken. In zijn beroepsleven, bedoel ik. Maar om dan ineens te verzinnen dat ik een hersentumor heb... Geen idee. Misschien wilde ik dat hij me, in plaats van me te benijden, voor één keer ook eens zielig zou vinden. Om te voelen hoe het is om zelf het slachtoffer te zijn en medelijden te krijgen. Ja, dat zal het zijn. Gewoon om te zien hoe hij zou reageren als ik voor één keer de pechvogel was.

Antoine – Verdomme... Het spijt me echt. Sorry.

Vincent – Je hoeft je niet te verontschuldigen. Jij kunt er niets aan doen.

Antoine – Nee, ik bedoel: sorry dat ik zo onaardig deed. Als ik het geweten had...

Vincent – Jij bent tenminste een echte vriend. Je komt me toch opzoeken in het ziekenhuis? Tenminste zolang ik er nog een beetje toonbaar uitzie.

Antoine kijkt hem verbijsterd aan.

Antoine – Maar... ze kunnen je toch behandelen?

Vincent – De tumor zit heel ongunstig. Opereren kan niet. Dus helaas...

Antoine – Shit...

Vincent – Ze geven me nog een jaar. Misschien minder.

Antoine – En toch, als je je zo ziet...

Vincent – Ja. Op dit moment heb ik bijna geen klachten. Maar volgens de artsen duurt dat niet lang meer. En de laatste maanden worden niet makkelijk. Voorlopig gaat het nog. Dus ik gebruik de tijd om mijn zaken op orde te brengen. En afscheid te nemen van de mensen van wie ik hou.

Antoine – Ik ben geraakt dat ik daarbij hoor. Natuurlijk, als ik iets voor je kan doen...

Vincent – Dank je. Tenzij je toevallig een wondermiddel tegen kanker hebt ontdekt, vrees ik van niet.

Een stilte.

Antoine – En daarom heb je me gevraagd te komen?

Vincent – Ja. Maar voorlopig wil ik graag dat dit tussen ons blijft. Niemand weet het nog.

Antoine kijkt verbijsterd naar het publiek.

Antoine – Niemand?

Vincent – Niemand.

Antoine – En zij dan?

Vincent – O ja. Die was ik even vergeten.

Antoine – Precies. De vierde wand.

Vincent – Zoals je zegt: ik ben in de eerste plaats acteur. Misschien heb ik onbewust behoefte om zelfs mijn eigen verdwijnen te ensceneren.

Antoine denkt even na.

Antoine – Dus daarom heb je me hierheen gehaald, op dit toneel? Om me te vertellen dat je doodgaat, te kijken hoe ik reageer en het publiek daarvan mee te laten genieten?

Vincent – Niet alleen. Ik wilde je gewoon zien. En omdat ik niet veel tijd meer heb, ben ik opnieuw gaan nadenken over wat belangrijk is.

Antoine – Ik weet niet wat ik moet zeggen... Ik voel me vereerd dat je aan mij gedacht hebt. Ik ben echt ontroerd, en tegelijk... Denk je werkelijk dat je zomaar de draad van een vriendschap kunt oppakken die jaren geleden is afgebroken? Alleen omdat een van ons er over een paar maanden niet meer is?

Vincent – Geen idee. Men zegt dat sommige dieren toenadering zoeken tot mensen als ze voelen dat hun einde nadert. Misschien zoeken mensen hun vrienden weer op wanneer de dood dichterbij komt.

Antoine – Misschien.

Vincent – Als jij wist dat je niet lang meer te leven had, zou jij mij dan gebeld hebben?

Antoine – Eerlijk?

Vincent – Eerlijk.

Antoine – Nee.

Vincent – Oké.

Antoine (*tot het publiek*) – Het is vreemd. Ik wens hem natuurlijk niet dood. Niemand wenst een vriend de dood toe. Maar goed... liever hij dan ik. Verschrikkelijk om dat te denken, ik weet het. Maar gedachten kun je niet tegenhouden, toch? Zolang je ze niet uitspreekt, doen ze niemand kwaad. En wat ik denk is... dat het niet eerlijk zou zijn geweest als dit mij was overkomen. Je kunt toch niet op elk front verliezen. Er moet ergens een vorm van rechtvaardigheid bestaan. Zonder meteen over het lot te beginnen: zelfs als alles toeval is, uiteindelijk middelt het zich toch een beetje uit? Goed en slecht. Een kwestie van kansberekening. Zoals bij roulette: je kunt niet eeuwig het juiste nummer treffen. Of het verkeerde. Hij heeft zijn hele leven alle geluk van de wereld gehad en nu is de bal eindelijk op nul gevallen. Wat hij ook heeft ingezet, hij verliest. En ik, met alle pech die ik al jaren meesleep, ontspring tenminste de ergste dans en kom er levend vanaf. Voorlopig.

Vincent – Maar je komt me wel opzoeken in het ziekenhuis?

Antoine – Natuurlijk.

Vincent – Het hoeft niet, hoor. We hebben elkaar jaren niet gezien. Ik kan moeilijk iets van je verlangen. Je bent me niets verschuldigd.

Antoine – Nee.

Een stilte.

Vincent – We zagen elkaar steeds minder. Hoe kwam het eigenlijk dat we elkaar op een dag helemaal niet meer zagen?

Antoine (*probeert er een grap van te maken*) – Afgezien van het feit dat je na dat kleine succes op televisie dacht dat je een ster was en je oude vrienden vergat?

Vincent – Ja. Afgezien daarvan.

Een stilte.

Antoine – Luister, Vincent... Toen we jong waren, leefden we onze vriendschap in het heden. De stomiteiten haalden we samen uit. Een paar maanden later praatten we er soms nog over, maar de volgende dag deden we alweer iets dat nog erger was.

Vincent – Dat klopt. We waren jong. We hadden niets te verliezen, dus we waren nergens bang voor.

Antoine – Langzaam werden we verstandiger. We haalden steeds minder stomiteiten uit. En vooral: we deden het niet meer samen. En als we elkaar nog eens zagen, praatten we alleen nog over vroeger.

Vincent – Of we vertelden elkaar onze eigen heldendaden om te bewijzen wie het het verst had geschopt.

Antoine – En bij dat spelletje wist jij dat je zou winnen. Na een tijdje werd het deprimerend. Verstikkend zelfs. Om verder te kunnen, moest ik jou niet meer zien.

Vincent – Voor mij wordt vooruitkijken nu sowieso lastig. Ik heb nog maar een jaar, dus... voortaan is alles misschien de laatste keer. Als augustus verregent, denk je: volgend jaar beter. Maar als het je laatste zomer is...

Antoine – Ik weet niet wat ik moet zeggen.

Vincent – Ik wil je toch nog iets vragen.

Antoine – Alles wat je wilt.

Vincent – Zou jij voor mijn kat kunnen zorgen als ik er niet meer ben?

Een stilte.

Antoine – Je kat?

Vincent – Ik heb niemand anders aan wie ik hem kan toevertrouwen. Niemand die ik genoeg vertrouw, bedoel ik.

Antoine – Ik wist niet eens dat je een kat had. Je hebt toch nooit een kat gehad?

Vincent – Dit is mijn eerste. Misschien ben ik er daarom zo aan gehecht. Je kunt wel zeggen dat hij tegenwoordig de enige vriend is die ik nog heb... behalve jij.

Antoine – Aha.

Vincent – Geloof me, een dier stelt je nooit teleur.

Antoine – Het probleem is... ik heb geen idee hoe je voor een kat zorgt. Ik heb nooit kinderen gehad, laat staan een kat.

Vincent – Het is heel eenvoudig. Je geeft hem eten en drinken, verschoont af en toe de kattenbak en natuurlijk aai je hem om te laten merken hoeveel je van hem houdt.

Antoine – Ik weet het niet, hoor. Een kat. Met mijn leven...

Vincent – Dat kun je toch wel doen voor je voormalige beste vriend, die nog maar een paar maanden heeft?

Antoine kijkt Vincent scherp aan.

Antoine – Dit is toch geen grap? Want een hersentumor verzinnen om opnieuw contact te krijgen met een oude vriend... dat zou echt ziek zijn.

Vincent – Wie weet. Als je voor het einde van het jaar een rouwkaart krijgt, weet je genoeg. En zo niet, dan was het een slechte grap.

Antoine – Je neemt me dus in de maling?

Vincent – Dat was eerst echt niet mijn bedoeling. Ik zweer het. Ik liet me meeslepen. We staan op een toneel, ik ging in het spel mee en begon te improviseren.

Antoine – Zo met de gevoelens van een ander spelen... Dat is monsterlijk, Vincent.

Vincent – Je zei net zelf dat we geen stomiteiten meer samen uithaalden en dat onze vriendschap daarom verdwenen was. Ik dacht: dit is een kans om weer te beginnen. Weet je nog? Vroeger verzonnen we ook de onmogelijkste verhalen. We maakten de rector wijs dat we Joods waren en daarom op vrijdagavond niet konden blijven voor de avondstudie. En verdomme, ik ga niet dood! Niet meteen, tenminste. Daar zou je toch blij om moeten zijn?

Antoine – Eigenlijk ben ik bijna teleurgesteld. Ik zag mezelf al op je begrafenis. Ik had zelfs al een paar mooie zinnen voor mijn toespraak, als beste vriend van de overledene. Ik zou over vroeger hebben verteld. Over onze onverwoestbare vriendschap. Over het noodlot dat veel te vroeg een einde maakte aan een carrière die nog zoveel beloofde...

Vincent – Dat raakt me diep. Dank je.

Antoine – Je bent echt een klootzak. Ik wil je nooit meer zien.

Hij wil weggaan.

Vincent – Wacht, Antoine! Je was bereid weer mijn vriend te worden omdat ik doodging. En nu ga je me opnieuw haten omdat ik kerngezond ben? Dat is toch een vreemde opvatting van vriendschap?

Antoine – Maar Vincent... waarom?

Vincent – Ik weet het niet. Ik dacht dat jij gelijk had. Het was nogal ongepast om je hierheen te roepen om goed nieuws over mezelf te vertellen.

Antoine – Dus uiteindelijk is het toch goed nieuws.

Vincent – Voor mij wel. Voor jou weet ik het niet.

Antoine – Voor mij?

Vincent – Inderdaad. Jij hebt geen enkele reden om blij voor me te zijn.

Antoine – Wat is dat goede nieuws dan? Ben je soms voor een Molière genomineerd? Wil je dat ik bij je grote triomf aanwezig ben? Heb je niet genoeg vrienden om voor extra applaus te zorgen?

Vincent – Dus je hebt het me nooit vergeven, hè?

Antoine – Wat vergeven?

Vincent – Dat ik vijftien jaar geleden bij die casting waar we samen heen gingen de hoofdrol kreeg. Voor die serie die mijn carrière op gang bracht. Je bent jaloers op mijn succes, is het niet?

Antoine – Jouw succes?

Vincent – In het vak, bedoel ik.

Antoine – Zoals Warhol zei: iedereen heeft recht op zijn vijftien minuten roem. Die van jou duurden twee of drie jaar. Daarna heb je nog een paar jaar op je bekendheid kunnen teren. Sindsdien speel je vooral bijrollen.

Vincent – Altijd beter dan figureren.

Antoine – Dat zogenaamde succes is je naar het hoofd gestegen, Vincent. Je bent je echte vrienden vergeten. En je bent nog steeds vrijgezel.

Vincent – Jij ook, toch? Of beter gezegd: opnieuw.

Antoine – Ik zie dat je goed op de hoogte bent. Daar word je vrolijk van, zeker? Als jij Louise niet hebt gekregen, is ze tenminste ook niet meer bij mij.

Vincent – Je zit er helemaal naast.

Antoine – Hou toch op. Dát heb jij mij nooit vergeven. Jij kunt niet blij zijn met het geluk van anderen, Vincent. Alles wat je vrienden hebben, ervaar jij alsof ze het van jou hebben afgepakt. En daarom heb je me nooit geholpen toen ik het nodig had.

Vincent – Ik heb je Louise nooit kwalijk genomen. Ze interesseerde me toen trouwens niet eens.

Antoine – Ja hoor. Ze werd pas interessant toen ze voor mij koos. Dat kun jij niet verdragen, hè? Dat een vrouw mij boven jou verkiest. Erger nog: je begrijpt het niet. Het past niet in jouw wereldbeeld.

Vincent – Je bent niet goed wijs.

Antoine – Of je het nu leuk vindt of niet, vriend, dié casting heb ik gewonnen. Ik kreeg de rol in jouw plaats. We gooiden kop of munt, en die dag had ik geluk. Ik mocht Louise kussen terwijl jij alleen maar producent speelde. En een paar jaar later ben ik met haar getrouwd.

Vincent – Daar was ik niet jaloers op, echt niet.

Antoine – Kom nou. Ik zag heus wel hoe je naar haar keek. Maar je moet accepteren dat je niet altijd kunt winnen, Vincent. Je kunt niet alles hebben. Je moet iets overlaten voor anderen. Je vrienden zijn er niet alleen om voor jouw successen te applaudiseren. Zij mogen af en toe ook gelukkig zijn.

Vincent – Natuurlijk.

Antoine – Ik ben heel gelukkig geweest met Louise. Ik vraag me af waarom ik haar heb verlaten.

Vincent – Waarschijnlijk omdat zij jou heeft verlaten.

Antoine – Hoe weet jij dat? Heb je haar weer gezien?

Vincent aarzelt.

Vincent – De laatste keer dat we met z'n drieën bij elkaar waren, was op de begrafenis van mijn moeder.

Antoine – Op de begrafenis van je moeder... Net zei je nog dat dat niet het ideale moment was om opnieuw contact te krijgen met je beste vriend, maar blijkbaar had je wel tijd om opnieuw contact te krijgen met zijn vrouw.

Vincent – Zo is het niet gegaan. We hebben elkaar daarna een paar keer toevallig ontmoet.

Antoine – Heb jij geprobeerd haar weer te zien?

Vincent – Nee. Het was toeval. We werken in hetzelfde vak. Dan kom je elkaar nu eenmaal tegen.

Antoine – Wij zijn elkaar nooit meer tegengekomen.

Vincent – Zij probeerde me dan ook niet te ontwijken.

Antoine – Maar je bent toch niet met haar naar bed geweest?

Vincent – Niet op de dag van mijn moeders begrafenis, als dat je geruststelt.

Antoine – Dus je bent met haar naar bed geweest.

Een stilte.

Vincent – Ik heb zelfs iets meer gedaan dan dat. Ik ga trouwen, Antoine. Dat is wat ik je wilde vertellen.

Een lange stilte.

Antoine – Trouwen...

Vincent – Met Louise.

Antoine moet de klap verwerken.

Antoine – Zeg me dat dit weer een van je grappen is, Vincent.

Vincent – Het is geen grap, Antoine.

Antoine – Je kon het gewoon niet laten, hè?

Vincent – Het is niet tegen jou gericht, ik zweer het. Hoe kun je zoiets denken? Het is gewoon zo gelopen.

Antoine (*tot het publiek*) – Ik wil hem vermoorden. Eigenlijk wil ik ze allebei vermoorden. Hoe heeft ze me dit kunnen aandoen? Goed, we zijn niet meer samen. Ze hoeft mij geen verantwoording af te leggen. Maar ze had werkelijk iedereen kunnen kiezen om mij te vervangen. Waarom uitgerekend Vincent? Tenzij ze vanaf het begin, sinds die beroemde casting, spijt heeft gehad dat ze die eerste kus niet met hem heeft gedeeld in plaats van met mij. En als die munt toen op de andere kant was gevallen? Zou het verhaal van ons drieën dan anders zijn gelopen? Die vraag achtervolgt me al jaren. Hoeveel van ons lot is toeval? En tussen die twee krachten waarover we geen controle hebben, hoeveel vrijheid hebben we zelf nog? Heeft de wereld een betekenis en een bestemming die ons dwingt, of is ze slechts één van ontelbare mogelijke versies van volstrekte willekeur? Is vrije wil alleen een illusie, of hebben we werkelijk enige speelruimte om de koers van ons leven te veranderen, tussen een lot dat ons als een zeestroom meesleurt en toeval dat ons als een grillige wind uit koers blaast? Ging de Titanic ten onder omdat hij nu eenmaal de Atlantische Oceaan moest oversteken, omdat hij toevallig een ijsberg tegenkwam, of omdat de kapitein een fout maakte?

Vincent – We gaan trouwen, Antoine. Zo is het nu eenmaal. Het is niet tegen jou gericht.

Antoine – En je vond dus dat je me dat persoonlijk moest vertellen?

Vincent – Ze is je ex-vrouw. Ik wilde het je zelf zeggen. Dat leek me normaal. Ik verwacht natuurlijk niet dat je een gat in de lucht springt. Ook al zei je daarnet nog dat vrienden blij horen te zijn met elkaars geluk.

Antoine – Jij hebt echt lef. Blij zijn voor een vriend die er met mijn vrouw vandoor gaat?

Vincent – Je ex-vrouw!

Antoine – Wilde je mijn zegen? Of wilde je gewoon nog even extra over me heen walsen?

Vincent – Ik heb nooit over je heen willen walsen, Antoine. Integendeel, ik heb je altijd bewonderd.

Antoine – Jij bewondert mij?

Vincent – Ja.

Antoine – Jij hebt mij altijd als een mislukkeling gezien.

Vincent – Niet je succes bewonder ik. Je intelligentie. Je scherpzinnigheid. Je integriteit.

Antoine – Die gaan helaas zelden samen met succes.

Vincent – Overdrijf niet. Je hebt niet alles verprutst.

Antoine – Ik kon Louise niet eens houden. En nu heb jij eindelijk je revanche.

Vincent – Denk je echt dat iemand met een ander trouwt alleen om wraak te nemen?

Antoine – We zijn gescheiden, dus je hebt mijn toestemming natuurlijk niet nodig. Maar van alle vrouwen op aarde, waarom moest je uitgerekend haar kiezen?

Vincent – Geen idee.

Antoine – Hoe is dat eigenlijk tussen jullie begonnen? En wanneer?

Vincent – We zagen elkaar weer. We ontdekten dat we veel gemeen hadden.

Antoine – Onder andere een vriend.

Vincent – Onder andere het theater.

Antoine – Zeg me tenminste dat het niet begonnen is toen wij nog getrouwd waren. Zeg me dat ze mij niet vanwege jou heeft verlaten.

Vincent – Ik zweer het.

Antoine – Hoe zou ik je nog kunnen geloven?

Vincent *(tot het publiek)* – Wat heeft het voor zin hem de waarheid te vertellen? Het klopt: ik ben altijd verliefd geweest op Louise. En dat zij destijds Antoine verkoos boven mij, heeft haar voor mij waarschijnlijk alleen maar aantrekkelijker gemaakt. Ik zag haar weer toen ze samen naar de begrafenis van mijn moeder kwamen. Ze waren toen nog bij elkaar, maar ik merkte wel dat de grote liefde voorbij was. Ik had nog steeds een beetje de status van succesvolle acteur. Ze liet me merken dat ze niet ongevoelig voor me was. Antoine vertrok meteen na de crematie. Hij had buikgriep of zoiets, maar hij had er toch op gestaan om te komen. Louise bleef na de crematie nog even. Ik stelde voor thuis iets te drinken. En ik weet nog steeds niet precies hoe het gebeurde, maar uiteindelijk belandde ik met haar wild vriend op de bank in de woonkamer, pal voor de urn met de nog warme as van mijn moeder. Eros en Thanatos, u kent het verhaal... Daarna zagen we elkaar een paar jaar niet. Vorig jaar liepen we elkaar toevallig tegen het lijf op een opening van een tentoonstelling, en toen is onze relatie echt begonnen. *(Hij wendt zich weer tot Antoine.)* Je moet me geloven, Antoine. Ze had jou al verlaten. Zoiets zou ik een vriend nooit aandoen.

Antoine – Heeft zij je gevraagd mij dit te vertellen?

Vincent – We hebben het erover gehad. We vonden het correcter om je vooraf iets te zeggen. Je zou het uiteindelijk toch horen. We konden dit niet doen zonder je iets te laten weten.

Antoine – Jullie hadden ook gewoon een trouwkaart kunnen sturen.

Vincent – Je hoeft natuurlijk niet naar de bruiloft te komen.

Antoine – Dank je wel.

Vincent – We gaan trouwen... en we hebben samen plannen.

Antoine – Plannen? Willen jullie een gezin stichten? Ga je me ook vertellen dat ze al zwanger is?

Vincent – Theaterplannen.

Antoine – Aha. Dus het is niet alleen een huwelijk, het is ook een zakelijke samenwerking. Dat verbaast me dan weer niets.

Vincent – Louise heeft veel talent. Ze heeft alleen nog nooit echt de kans gehad om dat te laten zien.

Antoine – Omdat ze getrouwd was met een loser als ik, bedoel je?

Vincent – Trek niet alles naar jezelf toe, Antoine. Jij verwijt mij egocentrisme, maar de aarde draait ook niet om jou.

Antoine – Misschien heb je gelijk. Ik kan moeilijk de hele wereld verantwoordelijk houden voor mijn eigen mislukkingen.

Stilte.

Vincent – En jij? Heb je echt helemaal geen plannen op het ogenblik?

Antoine – Interesseert je dat werkelijk?

Vincent – Ik hoorde dat je wilt stoppen met acteren. En weer als boekhouder wilt gaan werken.

Antoine – Van wie heb je dat gehoord? Van Louise?

Vincent – Als je hulp nodig hebt...

Antoine – Wil je me soms schadeloos stellen omdat je mijn vrouw hebt afgepakt?

Vincent – Ze is niet meer jouw vrouw, Antoine. Straks is ze de mijne... Trouwens, het is eigenlijk belachelijk om bij vrouwen over 'hebben' te praten. Vrouwen zijn allang niemands bezit meer. Zij kiezen zelf.

Antoine – Krijg ik nu ook nog een lesje feminisme?

Vincent – Ik probeer je alleen te helpen.

Antoine – Al die jaren heb je geen hand naar me uitgestoken. En nu je met Louise gaat trouwen, wil je me ineens helpen.

Vincent – Waarom niet?

Antoine – Makkelijk voor jou, hè? Een cheque uitschrijven en klaar, verleden afgesloten?

Vincent – Ik vraag je niet het verleden te vergeten. En zo makkelijk is het voor mij ook niet. Ja, ik werk, maar ik verdien lang niet zoveel als jij denkt. En ik heb ook mijn kosten.

Antoine – Goed. Mag ik nu weg?

Vincent – Wacht.

Antoine – Wat nu weer?

Vincent – Ik heb je niet alleen laten komen om over mijn huwelijk te vertellen.

Antoine – Wat wil je dan eigenlijk?

Een stilte.

Vincent – Ik denk erover dit theater te kopen.

Antoine – Dit theater kopen? Je zei net dat je geen geld had.

Vincent – Samen met Louise.

Antoine – Het wordt steeds beter.

Vincent – Louise is actrice. Ze regisseert ook. We zouden een goed team kunnen vormen.

Antoine – We?

Vincent – Dat floepte er zomaar uit.

Antoine – Een theater kopen... Om wat te doen?

Vincent – Om eindelijk zelf te bepalen wat ik doe. Niet meer van anderen afhankelijk te zijn. Niet meer wachten tot de telefoon gaat, zoals jij zei. Daar dromen we toch allemaal van?

Antoine – Waarom niet. Als je het kunt betalen.

Vincent – Denk je dat het zou kunnen werken?

Antoine – Vraag je nu ineens mijn mening?

Vincent – Ik heb jouw mening altijd zeer serieus genomen. Ook al heb ik er niet altijd naar geluisterd.

Antoine – En daar ben je behoorlijk ver mee gekomen.

Vincent – Nou?

Antoine – Ik weet het niet. Wat wil je dat ik zeg? Ik heb geen ondernemersgeest. Geen ambitie. Dat heb jij me vaak genoeg laten voelen, toch?

Vincent – We zouden weer samen kunnen werken.

Antoine – Bedoel je dat je een klein baantje voor me hebt? Wat had je gedacht? Technicus? Kassajuffrouw? Zaalwacht?

Vincent – Ik heb wel ondernemerszin, maar weinig praktisch inzicht. Ik heb ideeën, maar ik ben niet zorgvuldig. Vooral niet met boekhouding en administratie.

Antoine – Je hebt een boekhouder nodig en toen dacht je aan mij. Is dat het? Je pikt niet alleen mijn vrouw in, je wilt ook nog dat ik jullie huishoudboekje ga doen. Zal ik meteen ook het derde wiel aan de wagen spelen?

Vincent – Dat is jouw probleem, Antoine. Jij ziet altijd alles zwart. Overal zie je complotten waar je ook kansen zou kunnen zien. Je bent paranoïde.

Antoine – Dank je.

Vincent – Je zou natuurlijk acteur blijven. Net als wij. Maar we zouden allemaal van alles doen.

Antoine – Ik weet niet of ik jou als baas wil.

Vincent – Als compagnon dan.

Antoine (*tot het publiek*) – Ik schaam me een beetje, maar ik moet toegeven dat zijn voorstel me vreemd genoeg best aanspreekt. Een eigen theater. Met z'n drieën. Het is waar: daar droomden we van toen we begonnen. Zoals die legendarische Franse gezelschappen van het Café de la Gare en Le Splendid. Alleen begonnen zij zo en bouwden daarna allemaal grote carrières op. Bij ons zou het eerder een noodoplossing zijn, een soort erkenning dat het niet helemaal gelukt is. Maar goed... (*Tegen Vincent.*) Ik denk over je voorstel na. Maar ik weet niet of het verstandig is dat wij weer samen gaan werken. En met z'n drieën al helemaal niet.

Vincent – Net zei je dat we nooit meer iets samen deden. Dat we alleen nog maar over vroeger praatten. En dat onze vriendschap daarom doodging. Wat ik voorstel, is dat we samen aan dit avontuur beginnen. Nou ja, samen met ons.

Antoine – Stel je nu een ménage à trois voor?

Vincent – Jij slaapt toch niet meer met haar? (*Stilte.*) Of wel?

Antoine – Ik heb haar ook weer gezien.

Vincent – Hoe bedoel je, weer gezien? Na jullie scheiding?

Antoine – We hebben heel wat jaren samen doorgebracht. Dat wis je niet zomaar uit.

Vincent – En?

Antoine – We zijn weer met elkaar naar bed geweest. Eén of twee keer.

Vincent – Eén... of twee?

Antoine – Laten we zeggen drie.

Vincent – En wanneer was de laatste keer?

Antoine – Geen idee. Een maand geleden.

Vincent – Louise en ik hebben ongeveer drie maanden geleden besloten te trouwen.

Antoine – Als ik het goed begrijp, bedriegt je toekomstige vrouw je nu al met haar ex-man.

Vincent – Dit begint verdacht veel op een afschuwelijke boulevardkomedie te lijken.

Antoine – Niets houdt ons tegen om hem te schrijven en ermee dit nieuwe theater te openen.

Vincent (*tot het publiek*) – Het vreemde is dat ik niet eens boos op ze ben. Ik heb nooit gedacht dat Louise helemaal van mij kon zijn. Daar is ze veel te onafhankelijk voor. Hoe heet polygamie eigenlijk als een vrouw meerdere mannen heeft? O ja. Polyandrie. We zijn op dat gebied al een heel eind opgeschoven. Misschien wordt een huwelijk met z'n drieën ooit nog officieel erkend. (*Tegen Antoine.*) Eigenlijk had ze met jou getrouwd moeten blijven.

Antoine – Nu moet je niet doorslaan.

Vincent – Jij bent veel beter dan ik. Jij bent een goede kerel. Trouw.

Antoine – Je praat alsof ik een hond ben. Helaas vallen vrouwen niet op aardige jongens.

Vincent – Niet als ze twintig zijn, in elk geval. Later...

Antoine – En met welk geld ga je dit theater kopen? Ik waarschuw je: ik zwem niet in het geld.

Vincent – Ik heb wat spaargeld. En Louise heeft net een kleine erfenis gekregen.

Antoine – Een erfenis? Je hebt gelijk. Ik had met haar getrouwd moeten blijven.

Vincent – Nou? Zijn we weer vrienden?

Antoine – Weet je zeker dat we dat ooit geweest zijn?

Vincent – Geen idee. Maar we zouden kunnen proberen het te worden.

Antoine – Je begint me ongerust te maken, Vincent. Weet je zeker dat je niet echt een hersentumor hebt?

Vincent – Er zit alleen een steekje bij me los. Ook ongeneeslijk, maar volkomen onschuldig.

Antoine – En wat vindt Louise ervan?

Vincent – Van dat plan met ons drieën, bedoel je?

Antoine – Onder andere.

Vincent – Het was haar idee. Ze zei: dit wordt ons kindje met z'n drieën.

Een stilte.

Antoine – Weet je zeker dat daar geen verborgen boodschap in zat?

Vincent – Nu je het zegt...

Antoine – Blijkbaar heeft ze nooit kunnen kiezen tussen kop en munt. Denk je echt dat ze zwanger is?

Vincent – Dat kunnen we haar zo vragen. Ze zou er over vijf minuten zijn. *(Hij kijkt naar de deur.)* Kijk, daar heb je haar al.

Er klinken drie slagen. Het is niet duidelijk of het de traditionele drie slagen op het toneel zijn waarmee een voorstelling begint, of dat er aan de deur wordt geklopt.

Zwart.

Einde

De auteur

Jean-Pierre Martinez werd in 1955 geboren in Auvers-sur-Oise. Hij stond aanvankelijk op het podium als drummer in verschillende rockbands en werd daarna semioloog in de reclamewereld. Vervolgens werkte hij als scenarioschrijver voor televisie en keerde hij als toneelschrijver terug naar het theater. Hij schreef ongeveer honderd scenario's voor televisie en meer dan honderdtien komedies voor het toneel, waarvan sommige inmiddels klassiekers zijn geworden, zoals *Vrijdag de 13e* en *Strip Poker*.

Tegenwoordig behoort hij tot de meest gespeelde hedendaagse auteurs in Frankrijk en in Franstalige landen. Verschillende van zijn stukken, vertaald in het Spaans en het Engels, worden bovendien regelmatig opgevoerd in de Verenigde Staten en Latijns-Amerika.

Amateur- en professionele theatergezelschappen die op zoek zijn naar toneelstukken om op te voeren, kunnen de toneelstukken van Jean-Pierre Martinez gratis downloaden van zijn websites:

<https://jeanpierremartinez.net/en/komedies-vertaald-in-het-nederlands/>

<https://comediatheque.net/komedies-vertaald-in-het-nederlands/>

Voor iedere openbare opvoering blijft voorafgaande toestemming van de SACD vereist (zie pagina 3: *Opvoeringsrechten*).

Alle toneelstukken van Jean-Pierre Martinez kunnen gratis worden gedownload
op zijn websites:

<https://jeanpierremartinez.net/en/komedies-vertaald-in-het-nederlands/>

<https://comediatheque.net/komedies-vertaald-in-het-nederlands/>

Deze tekst is beschermd door de wetten inzake intellectuele eigendom.

**Elke ongeoorloofde reproductie of namaak kan worden bestraft met een boete tot
300.000 euro en drie jaar gevangenisstraf.**

Avignon - September 2026

© La Comédiathèque - 978-2-38602-447-4